

Tammikuu-kesäkuu 2018

Osavuosisikatsaus

SUOMALAISTA
ENERGIAA
VASTUULLISESTI

POHJOLAN VOIMA OYJ:N OSAVUOSIKATSAUS 1.1.–30.6.2018

Pohjolan Voiman sähkön ja lämmön tuotanto jatkui normaalilla tasolla.

Teollisuuden Voima ja laitostoimittajakonsortion yhtiöt allekirjoittivat ja saattoivat voimaan maaliskuussa OL3 EPR -projektin loppuunsaattamista ja kiistoja koskevan sovintosopimuksen.

Pohjolan Voima laski liikkeelle 125 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan.

Toimintaympäristö

Suomen sähkön kulutus tammi–kesäkuussa vuonna 2018 oli 45,2 TWh (1.1.–30.6.2017 43,6 TWh) ja nousi 3,7 prosenttia edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksoista. Sähköä tuotettiin Suomessa 35,2 (33,2) TWh ja sitä tuotiin Suomeen nettomääräisesti 10,0 (10,4) TWh.

Systeemihinnan keskiarvo tammi–kesäkuussa 2018 oli 38,8 (29,3) euroa megawattitunnilta ja Suomen aluehinnan keskiarvo 42,0 (31,9) euroa megawattitunnilta. Heikko vesitilanne Pohjoismaissa sekä nousseet polttoainehinnat nostivat sähkön hintaa.

EU:n päästöoikeuden hinta nousi alkuvuoden alle 8 eurosta 15 euroon tonnilta. Päästökaupan ohjausvaikutusta on vahvistettu kaudelle 2021-2030. Päästöoikeuksien määrä vähenee vuosittain siten, että päästökauppasektorin päästövähennys vuoteen 2030 mennessä on 43 % vuoden 2005 tasosta. Markkinavakausrantoon siirretään vuodesta 2019 alkaen kaksinkertainen määrä (24 %) päästöoikeuksia viiden vuoden ajan.

Eduskunta on hyväksynyt sähköntuotannon tukijärjestelmän muutokset. Huutokauppaan perustuva järjestelmä koskee muuta uusiutuvaa energiaa paitsi vesivoimaa ja kohdistuu 1,4 TWh:n uusiutuvan määrään.

Hallitus on esittänyt lämmön ja sähkön yhteistuotannon verotuksen kiristämistä, jotta maakaasun kilpailuasema suhteessa kivihiileen paranisi. Lisäksi hallitus antanee esityksensä kivihiilen käytön kieltävästä laista vuoden 2018 lopulla.

Valtiovarainministeriön valmisteleva EU:n aggressiivista kansainvälistä verosuunnittelua torjuvaan direktiiviin perustuva lakiluonnos on ollut lausunnolla. Lain tarkoituksena on muuttaa elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin sisältyvää korkovähennysoikeuden rajoittamista koskevaa säännöstä. Pohjolan Voima on lausunnossaan ehdottanut lakiluonnokseen muutoksia, joilla vältettäisiin lisärasitteiden kohdistuminen energiasektorille. Hallitus antanee esityksensä eduskunnalle alkusyksystä ja lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2019 alussa.

EU:n päätöksentekokoelimet ovat saavuttaneet poliittisen yhteisymmärryksen energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian nykyistä tiukemmista tavoitteista. Lopulliset päätökset tehtäneen syksyn aikana. Sähkömarkkinoita koskevien esitysten käsittely jatkuu lomakauden jälkeen. Uusien tavoitteiden on arvioitu tuovan epävarmuutta päästöoikeusmarkkinoille.

Metsäpolttoaineiden kestävyys pitää osoittaa polttoaineteholtaan yli 20 MW:n laitoksissa kesäkuusta 2021 lähtien.

Pohjolan Voiman sähkön ja lämmön tuotanto

Tammi-kesäkuussa vuonna 2018 Pohjolan Voiman sähkön kokonaistoimitukset olivat 6,2 (5,8) TWh. Konsernin sähkön tuotannon osuus tästä oli 5,9 (5,5) TWh ja ostot pohjoismaisilta sähkömarkkinoilta olivat 0,3 (0,3) TWh ja myynnit 0,2 (0,2) TWh. Emoyhtiön toimitukset osakkailleen olivat 5,6 (5,2) TWh ja tytäryhtiöiden toimitukset muille omistajilleen olivat 0,3 (0,3) TWh. Pohjolan Voima -konsernin lämmöntoimitukset olivat 2,6 (2,4) TWh.

Pohjolan Voiman sähkön toimitukset tuotantomuodoittain:

	1.1.30.6. 2018	1.1.-30.6. 2017	1.1.- 31.12. 2017
Ydinvoima.....	3,7	3,6	7,6
Vesivoima.....	0,9	0,8	1,8
Sähkön ja lämmön yhteistuotanto.....	1,1	1,1	1,9
Lauhdevoima.....	0,2	0,0	0,1
Ostot.....	0,3	0,3	0,5
Yhteensä.....	6,2	5,8	11,9
 Lämmön toimitukset.....	 2,6	 2,4	 5,5

Katsauskauden tärkeimmät tapahtumat

PVO-Vesivoima Oy:n hallitus päätti 14.12.2017 vesivoiman energianhallintapalveluiden uudelleen järjestelystä. PVO-Vesivoima Oy:n voimalaitosten ja vesistöjen käyttö sekä tuotannon ohjaus siirtyy UPM Energy Oy:n Tampereen valvomon hoidettavaksi vaiheittain vuoden 2018 aikana siten, että ajovastuu on kokonaisuudessaan siirretty 1.1.2019 mennessä. Ajonsiirto on edennyt suunnitelman mukaan.

Teollisuuden Voima Oyj (TVO) ilmoitti allekirjoittaneensa kattavan sovintosopimuksen OL3 EPR -laitostoimittajakonsortioon kuuluvien yhtiöiden kanssa maaliskuussa 2018. Sovintosopimus koskee OL3 EPR -projektin valmiiksi saattamista ja projektiin liittyviä kiistoja. Asiasta kerrotaan kohdassa Käynnissä olevat merkittävät oikeusprosessit. Laitostoimittajan kesäkuussa 2018 päivittämän aikataulun mukaan OL3:n säännöllinen sähköntuotanto alkaa syyskuussa 2019. Laitostoimittajan mukaan polttoaine asennetaan reaktoriin tammikuussa 2019 ja laitossyksikkö liitetään ensimmäistä kertaa valtakunnan verkkoon toukokuussa 2019. Käyttöönotto-ohjelman mukaisesti laitossyksikkö tuottaa 2–4 terawattituntia sähköä vaihtelevin tehoin aikana, joka alkaa verkkoon liittämisestä ja päättyy säännöllisen sähköntuotannon aloittamiseen.

Pohjolan Voima Oyj laski liikkeeseen kesäkuussa 2018 125 miljoonan euron vaakuudettoman joukkovelkakirjalainan.

Pohjolan Voima Oyj solmi Power-Deriva Oy:n kanssa 8.6.2018 liiketoimintakaupan, jossa Pohjolan Voiman energianhallinta-palveluliiketoiminnan Harjavallan toiminnot siirtyvät Power-Deriva Oy:lle. Liiketoimintakauppa astuu voimaan 1.1.2019.

TVO ja sen osakkaat sopivat kesäkuussa 2018 Meri-Porin voimalaitoksen tuotantotehoon oikeuttavien osakkeiden omistuksista. Pohjolan Voima Oyj omistaa TVO:n omistajana Meri-Porin tuotantotehoon oikeuttavia osakkeita. Fortum ostaa TVO:n

muilta osakkailta näiden omistamat Meri-Porin tuotantotehoon oikeuttavat osakkeet siten, että Fortum saa Meri-Porin TVO:n teho-osuuden käyttöönsä vuoden 2019 alusta.

Investoinnit

Pohjolan Voiman investoinnit ilman sijoituksia ja päästöoikeuksien hankintaa olivat yhteensä 3,1 (2,9) miljoonaa euroa. Merkittävimmät investoinnit olivat PVO-Vesivoima Oy:ssä, jossa on meneillään Raasakan voimalaitoksen sähkö- ja automaatio-uudistus.

Pohjolan Voima Oy on sijoittanut rakenteilla olevaan Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitosprojektiin vuosina 2004–2018 yhteensä 780,8 (720,6) miljoonaa euroa. Sijoitukset perustuvat Olkiluoto 3:n rahoitussuunnitelmaan, jonka mukaan investoinnin edellyttämää omaa pääomaa kerrytetään projektin etenemisen mukaisesti.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä oli katsauskauden lopussa 109 henkilöä (123) sisältäen lopetetut toiminnot. Konsernin henkilökunnan lukumäärä on laskenut lauhdetuotannon supistumisen vuoksi, mikä on aiheuttanut toimintojen uudelleenjärjestelyjä myös konsernin emoyhtiössä.

Ympäristö

Pohjolan Voiman tuotantoyhtiöistä valtaosassa on käytössä ISO 14001 -standardin mukaiset sertifioidut ympäristöjärjestelmät, joilla varmistetaan ympäristötavoitteiden toteutuminen ja jatkuva parantaminen. Suurimmalla osalla tuotantoyhtiöistä on käytössä myös energiatehokkuusjärjestelmä ETJ+ tai ISO 50001. Pohjolan Voiman yhteisyrityksen TVO:n ympäristöasioiden hallintajärjestelmä on lisäksi EMAS-rekisteröity.

Vesistöjä on säännöstelty ja vesivoimalaitoksia käytetty lupaehtojen mukaisesti ennätyksellisen kuivasta kesästä huolimatta. PVO-Vesivoiman velvoiteistutukset on toteutettu suunnitelmien mukaisesti. Istutukset jatkuvat lokakuulle saakka.

PVO-Vesivoima on osallistunut yhdessä Iijoki-alueen kuntien ja muiden alueen toimijoiden kanssa Pohjois-Pohjanmaan liiton loppuvuodesta 2015 käynnistämään kolmevuotiseen Ijoen vesistövisiohankkeeseen (Ijoen otva -hanke). Hankkeen päätavoitteita ovat yhteinen vesistövisio, vaelluskalojen palauttamisen edistäminen ja Itämeren lohikannan turvaaminen sekä joen arvoa nostavien pienempien kehittämistoimenpiteiden toteutumisen edistäminen. PVO-Vesivoima ja Metsähallitus laittoivat yhdessä vireille kalateiden rakentamisen vesitalouslupahakemuksen Pohjois-Pohjanmaan aluehallintovirastoon 3.2.2017. Kalatien rakennussuunnittelu aloitettiin marraskuussa 2017 ja hakemus kuulutettiin maaliskuussa 2018.

Lapin Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jätti Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle maaliskuussa 2017 muutoshakemuksen Kemijokea ja lokakuussa 2017 Iijokea koskeviin istutus- ja kalatalousvelvoitteisiin liittyen. Mukana on sekä lisäyksiä nykyisiin velvoitteisiin että täysin uusia vaatimuksia. Aluehallintovirasto ei ole vielä kuuluttanut hakemuksia.

Teollisuuspäästöjen direktiivin (IE = Industrial Emissions) mukaiset uudet ilmapäästöjen raja-arvot astuivat Suomessa voimaan vuoden 2016 alusta. Osa Pohjolan Voiman laitoksista kuuluu teollisuuspäästädirektiivin kansalliseen siirtymäsuunnitelmaan, jonka Euroopan komissio hyväksyi 10.3.2014. Siirtymäsuunnitelma antaa joustoa kiristyvien päästöraja-arvojen käyttöönottoon. Siirtymäsuunnitelmakausi on 1.1.2016–30.6.2020, jolloin rikkidioksidin, typenoksidien ja hiukkasten päästöjä seurataan päästöpitäisyyden lisäksi tonnimääräisinä kokonaispäästöinä.

Suuria polttolaitoksia koskevan parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) vertailuasiakirjaan (LCP-BREF) liittyvät BAT-päätelmät julkaistiin 17.8.2017. Voimalaitoksilla, joiden päätoimiala on energiantuotanto, on tästä neljä vuotta aikaa sopeuttaa toimintansa päätelmien mukaisiksi. Tulevissa ympäristöluvista päästörajat tiukkenevat. Päätoimialasta piti jättää selvitys 17.2.2018 mennessä ELY-keskuksille, jotka antoivat lausunnon päätoimialasta ja luvan tarkastamisen tarpeesta. Voimalaitokset ovat saaneet ELY-keskuksilta päätoimialaa koskevat lausunnot. Lausunnot olivat voimalaitosten esitysten mukaisia lukuun ottamatta Porin Prosessivoima Oy:n rinnakkaispolttolaitosta. Sen päätoimialalausuntoon haetaan oikaisua aluehallintovirastolta.

Pohjolan Voima Oyj:llä tai sen tytär-, osakkuus- tai yhteisyrityksillä ei ole tiedossa olevia kattamattomia ympäristövastuita. Konsernin tarkemmat ympäristötiedot esitetään kotisivuilla www.pohjolanvoima.fi. TVO raportoi ydinvoimatuotannon ympäristöasioista kotisivuillaan www.tv.fi ja erillisessä yhteiskuntavastuuraaportissa.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Pohjolan Voiman toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät on esitetty vuoden 2017 hallituksen toimintakertomuksessa.

Katsauskauden aikana ei ole ilmennyt Pohjolan Voiman toimintaan liittyviä merkittäviä uusia riskejä.

Liiketoiminnan tulos ja rahoitus

Pohjolan Voima toimii omakustannushintaperiaatteella. Osakkaat maksavat kiinteät kustannukset omistuksen mukaisesti riippumatta siitä, onko teho- tai energiaosuutta käytetty tai ei ja muuttuvat kustannukset toimitettujen energiamäärien mukaan. Toimintaperiaatteesta johtuen taloudellisten tunnuslukujen esittäminen ei ole tarkoituksenmukaista liiketoiminnan, taloudellisen aseman tai tuloksen ymmärtämiseksi.

Konsernin omavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 38,4 (40,5) prosenttia. Konsernin liikevaihto jatkuvista toiminnoista katsauskaudella oli 254,7 (233,9) miljoonaa euroa. PVO-Lämpövoima Oy:n, jonka laitosten tuotannollinen toiminta lopetettiin vuonna 2015, liiketoiminta on raportoitu lopetettuna toimintona konsernin tilinpäätöksessä.

Rahoituseriin kirjattiin Meri-Porin tuotantotehoon oikeuttavien osakkeiden arvonalentuminen 10,9 miljoonaa euroa, joka tullaan laskuttamaan Pohjolan Voiman osakkailta.

Konsernin tilikauden tulos oli -16,9 (10,2) miljoonaa euroa.

Kesäkuun 2018 lopussa konsernin korolliset velat olivat 1.253 miljoonaa euroa (31.12.2017: 1.181) ja rahat ja pankkisaamiset 137,6 miljoonaa euroa (31.12.2017: 44). Lisäksi konsernilla oli käyttämättömiä sitovia luottolimiittisopimuksia 300 miljoonaa euroa (31.12.2017: 370) ja käyttämättömiä osakslainasitoumuksia 90 miljoonaa euroa (31.12.2017: 0).

Kesäkuussa 2018 Pohjolan Voima Oyj laski liikkeeseen 125 miljoonan euron suuruisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Laina erääntyy 8.6.2023 ja lainalle maksetaan kiinteää 1,75 prosentin vuotuista korkoa. Pohjolan Voima Oyj tulee jättämään hakemuksen joukkovelkakirjalainan listaamiseksi Helsingin Pörssiin 12 kuukauden sisällä joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskusta. Lisäksi Pohjolan Voima Oyj peruutti 70 miljoonan euron käyttämättömän luottolimiittisopimuksen kesäkuussa 2018.

Konserniyhtiöiden lainasopimuksissa ei ole rahoituskovenantteja.

Osakkeet ja omistus

Osakas	Omistus-% 30.6.2018
EPV Energia Oy	5,489
Etelä-Suomen Voima Oy	1,482
Helen Oy	0,619
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1,831
Kemira Oyj (ml. eläkesäätiö Neliapila)	5,060
Kokkolan Energia Oy	1,845
Kymppivoima Oy	5,907
Metsä Group (Metsäliitto, Metsä Fibre, Metsä Board Oyj)	3,657
Myllykoski Oyj*)	0,631
Oulun Energia Oy	0,906
Outokumpu Oyj	0,096
Oy Perhunjoki Ab	2,167
Porin kaupunki	1,401
Rautaruukki Oyj	0,090
Stora Enso Oyj	15,608
UPM Energy Oy*)	47,686
UPM Paper ENA Oy*)	3,457
Vantaan Energia Oy	0,229
Yara Suomi Oy (ml. eläkesäätiö)	1,840

*) Yhtiö kuuluu UPM-Kymmene konserniin.

Varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous 20.3.2018 hyväksyi tilinpäätöksen vuodelta 2017, vahvisti tuloslaskelman ja taseen sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Hallituksen varsinaisiksi jäseniksi valittiin johtaja Tapio Korpeinen (UPM-Kymmene Oyj), talousjohtaja Seppo Parvi (Stora Enso Oyj), lakiasiainjohtaja Jukka Hakkila (Kemira Oyj), toimitusjohtaja Anders Renvall (Kymppivoima Oy), johtaja Tapani Sointu (UPM-Kymmene Oyj), strategiajohtaja Esa Kaikkonen (Metsä Group), toimi-

tusjohtaja Rami Vuola (EPV Energia Oy), senior advisor Heikki Liukas (Yara Suomi Oy) ja toimitusjohtaja Patrick Wackström (Porvoon Energia Oy). Hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan puheenjohtajaksi Tapio Korpeisen ja varapuheenjohtajaksi Seppo Parvin. Hallitus valitsi keskuudestaan myös hallituksen valiokuntien jäsenet ja puheenjohtajat.

Ylimääräinen yhtiökokous

Ylimääräinen yhtiökokous päätti 8.6.2018, että Pohjolan Voima Oyj ja sen osakkaat luopuvat oikeudestaan TVO:n Meri-Porin teho-osuuden tuottamaan sähköön. Pohjolan Voima Oyj TVO:n osakkaana myy omistamansa Meri-Porin tuotantotehoon oikeuttavat osakkeet Fortumille siten, että Fortum saa Meri-Porin TVO:n teho-osuuden käyttöönsä vuoden 2019 alusta.

Käynnissä olevat merkittävät oikeusprosessit

TVO oli osapuolena Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä, joka koski OL3 EPR:n valmistumisen viivästymistä ja siitä aiheutuneita kustannuksia. Välimiesmenettely alkoi joulukuussa 2008 laitostoimittajan aloitteesta.

TVO:n heinäkuussa 2015 päivittämä rahamääräinen arvio yhtiön kustannuksista ja menetyksistä oli noin 2,6 miljardia euroa joulukuuhun 2018 asti, joka oli Olkiluoto 3 EPR -laitostoimittajan syyskuussa 2014 toimittaman aikataulun mukaan Olkiluoto 3 EPR:n säännöllisen sähköntuotannon aloittamisen ajankohta. Laitostoimittajan viimeksi huhtikuussa 2017 päivittämä rahamääräinen vaatimus oli kokonaisuudessaan noin 3,59 miljardia euroa. Summa perustui laitostoimittajan päivittämään analyysiin tapahtumista syyskuuhun 2014 ja joidenkin vaateiden osalta joulukuun 2014 loppuun asti. Summa sisälsi viivästyskorkoja (laskettu kesäkuun 2017 loppuun asti) ja TVO:n laitostoimitussopimuksen mukaisesti viivästämiä maksueriä yhteensä noin 1,58 miljardia euroa sekä laitostoimittajan väittämää saamatta jäänyttä voittoa noin 132 miljoonaa euroa.

Välimiesoikeus teki vuosina 2016 ja 2017 kolme lopullista ja sitovaa osapäätöstä käsiteltävänä olleista keskeisistä asioista. Osapäätöksissä ratkaistiin lopullisesti suurin osa käsitellyistä asioista TVO:n eduksi ja toisaalta hylättiin suurin osa laitostoimittajan väitteistä näiltä osin. Osapäätökset eivät ottaneet kantaa osapuolten esittämiin rahamääräisiin vaatimuksiin.

TVO ilmoitti allekirjoittaneensa maaliskuussa kattavan OL3 EPR -projektin loppuunsaattamista ja projektin kiistoja koskevan sovintosopimuksen laitostoimittajakonsortioon kuuluvien yhtiöiden, Areva NP:n, Areva GmbH:n ja Siemens AG:n sekä Ranskan valtion sataprosenttisesti omistaman Areva-yhtiöiden emoyhtiö Areva SA:n, kanssa. Sopimus tuli voimaan maaliskuun lopulla.

TVO on ilmoittanut, että sopimuksen ehtojen mukaan:

Varatakseen ja säilyttääkseen OL3 EPR -projektin loppuunsaattamiseen riittävät ja pätevät tekniset ja henkilöresurssit Areva hankkii tarpeelliset lisäresurssit Framatome S.A.S.-yhtiöltä, jonka enemmistöomistajana on Electricité de France (EDF).

Laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt sitoutuvat siihen, että OL3 EPR -hankkeen loppuunsaattamiseen tarkoitetut varat ovat riittävät ja ne kattavat myös kaikki asianmukaiset takuukauden. Tätä varten on perustettu Areva-yhtiöiden rahoittama rahastomekanismi turvaamaan OL3 EPR -projektin loppuunsaattamisesta aiheutuvien kustannusten kattamisen.

OL3 EPR -laitostoimitussopimuksen avaimet käteen -periaate ja laitostoimittajakonsortioon kuuluvien yhtiöiden yhteisvastuu sopimusvelvoitteista ovat edelleen täysimittaisesti voimassa.

Sopimus myös totesi laitostoimittajan sopimuksen allekirjoittamishetkellä voimassa olleen aikataulun, jonka mukaan laitossyöksikön säännöllinen sähköntuotanto olisi alkanut toukokuussa 2019.

Välimiesmenettely sovittiin 450 miljoonan euron korvauksella, jonka laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt maksavat TVO:lle kahdessa erässä.

Osapuolet vetäytyvät käynnissä olevista OL3 EPR -projektiin liittyvistä oikeustoimista, mukaan lukien välimiesmenettelystä ja Euroopan Unionin yleisessä tuomioistuimessa olevista valituksista.

Laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt ovat oikeutettuja saamaan TVO:lta enimmillään 150 miljoonan euron suuruisen kannustinmaksun projektin aikataulumukaisesta valmistumisesta. Mikäli laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt eivät saisi OL3 EPR -projektia valmiiksi vuoden 2019 loppuun mennessä, ne maksavat valmistumisen ajankohdasta riippuvan, enimmillään 400 miljoonan euron lisäkorvauksen TVO:lle.

TVO sai sovintoon liittyvän korvauksen ensimmäisen maksuerän, 328 miljoonaa euroa, sovintosopimuksen tullessa voimaan maaliskuussa 2018. Toinen, 122 miljoonan euron erä maksetaan OL3 EPR -projektin valmistuessa tai viimeistään 31.12.2019. TVO:n ilmoituksen mukaan TVO teki vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä 150 miljoonan euron varauksen maksimimääräisestä kannustinmaksusta, joka maksettaisiin laitostoimittajalle OL3-projektin valmistuessa aikataulussa. TVO:n laitostoimittajalta kesäkuussa 2018 saaman laitossyöksikön käyttöönottoa koskevan päivitetyn aikataulun mukaan OL3:n säännöllinen sähköntuotanto alkaa syyskuussa 2019, joten varausta purettiin 50 miljoonaa euroa vuoden 2018 toisella neljänneksellä. Sovintoon liittyvän korvauksen mukaiset erät TVO:lle, TVO:n maksettavaksi tuleva kannustinmaksu ja mahdollisesta projektin lisäviiveestä TVO:lle maksettava lisäkorvaus on otettu huomioon OL3-projektin kokonaiskustannusarviossa.

PVO-Lämpövoima Oy ja Fortum Power and Heat Oy:n (FPH) edeltäjät solmivat vuonna 1989 yhteistoimintasopimuksen, jonka mukaan osapuolilla on mm. pysyvä käyttöoikeus tiettyihin toisen omistamiin voimalaitosrakenteisiin ja -laitteisiin toisaalta PVO-Lämpövoiman omistaman Tahkoluodon kivihiihivoimalaitoksen ja toisaalta FPH:n omistaman Meri-Porin hiihivoimalaitoksen toiminnassa. PVO-Lämpövoiman Tahkoluodon voimalaitoksen tuotannollinen toiminta päättyi vuonna 2015. Tästä johtuen PVO-Lämpövoima irtisanoi yhteistoimintasopimuksen maaliskuussa 2017. FPH kiisti irtisanomisen ja elokuussa 2017 Helsingin käräjäoikeus

päätti FPH:n hakemuksesta turvaamistoimesta, jolla määräsi PVO-Lämpövoiman sallimaan FPH:n jatkaa yhteistoimintasopimuksen mukaista Tahkoluodon voimalaitosrakenteiden ja -laitteiden käyttöä. Lisäksi, syyskuussa 2017, FPH aloitti välimiesmenettelyn Helsingin kauppakamarin sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä koskien PVO-Lämpövoiman yhteistoimintasopimuksen irtisanomista. Saman aikaisesti FPH jätti haastehakemuksen Helsingin käräjäoikeudelle kohdistuen Pohjolan Voima Oyj:ön, jossa vaati mm. yhteistoimintasopimuksen mukaisen pysyvien käyttöoikeuksien olevan voimassa myös suhteessa Pohjolan Voima Oyj:ön. PVO-Lämpövoima Oy kiisti, samoin kuin Pohjolan Voima Oyj, kaikki FPH:n esittämät vaatimukset.

PVO-Lämpövoima Oy, Pohjolan Voima Oyj ja FPH allekirjoittivat 8. kesäkuuta sopimuksen, jolla osapuolet sopivat kaikkien vireillä olevien prosessien ja oikeudenkäyntien peruuttamisesta sekä PVO-Lämpövoiman Tahkoluodon voimalaitoksen ja FPH:n Meri-Porin voimalaitoksen yhteistoimintasopimuksen perusteella yhteisessä käytössä olleen omaisuuden siirtymisestä FPH:lle samoin kuin maa-alueen, joka myydään järjestelyjen osana FPH:lle. Omistusmuutokset astuvat voimaan 1.1.2019.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Ilkka Tykkyläinen aloitti Pohjolan Voima Oyj:n toimitusjohtajana 15.8.2018. Tykkyläinen seurasi tehtävässä Lauri Virkkusta, joka siirtyi eläkkeelle.

Tulevaisuuden näkymät

Alkaneella tilikaudella sähkön ja lämmön tuotannon odotetaan jatkuvan edellisvuosien tapaan.

TVO:n OL1:n ja OL2:n käyttöluvan käsittely valmistuu vuoden jälkimmäisellä puoliskolla.

OL3 EPR -ydinvoimalaitosyksikön tuotantokäyttöön valmistautuminen jatkuu. TVO tukee laitostoimittajaa projektin loppuunsaattamisessa. Kuumakokeiden jälkeen OL3:lla käynnistettiin useita kuukausia kestävä valmistautuminen polttoaineen lataukseen. TVO toimittaa muutamia, pääosin kuumakokeiden havaintoihin liittyviä, täydentäviä asiakirjoja viranomaiselle, jonka jälkeen OL3:lla on edellytykset saada STUKin lausunto ja turvallisuusarvio sekä valtioneuvoston päätös käyttöluvasta.

Posivan loppusijoitushankkeen konseptin ja kustannusten optimointivaihe jatkuu vuoden 2018 loppuun saakka. Täyden mittakaavan koe (FISST) ONKALOssa jatkuu vuoden 2018 aikana.

Helsingissä 23.8.2018

Pohjolan Voima Oyj
Hallitus

YHTEENVETO TILINPÄÄTÖKSESTÄ JA TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

1 000 €	Liitetieto	1.1. - 30.6.2018	1.1. - 30.6.2017	1.1. - 31.12.2017
Jatkuvat toiminnot				
Liikevaihto	1	254 757	233 961	453 603
Liiketoiminnan muut tuotot		13 136	20 918	21 968
Materiaalit ja palvelut		-204 026	-182 794	-352 573
Henkilöstökulut		-5 050	-5 387	-10 511
Poistot ja arvonalentumiset	2	-19 601	-19 624	-39 484
Liiketoiminnan muut kulut		-24 780	-23 079	-52 016
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista		-13 106	-8 915	-9 424
Liikevoitto/-tappio		1 330	15 080	11 563
Rahoitustuotot		1 285	3 698	4 329
Rahoituskulut		-18 605	-7 818	-14 063
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-17 320	-4 120	-9 734
Voitto/tappio ennen veroja		-15 990	10 960	1 829
Tuloverot		0	-5	838
Voitto/tappio jatkuvista toiminnoista		-15 990	10 955	2 667
Lopetetut toiminnot				
Voitto/tappio lopetetuista toiminnoista		-922	-782	-1 570
Voitto/tappio		-16 912	10 173	1 097
Muut laajan tuloksen erät:				
Erät, jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi				
Osuus yhteisyritysten muun laajan tuloksen eristä				
Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset		0	190	-8
Rahavirran suojaukset		1 067	-2 647	-5 368
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		1 067	-2 457	-5 376
Laaja tulos yhteensä		-15 845	7 716	-4 279
Tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille		-17 192	-1 531	-10 392
Määräysvallattomille omistajille		280	11 704	11 489
		-16 912	10 173	1 097
Laajan tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille		-16 125	-3 988	-15 768
Määräysvallattomille omistajille		280	11 704	11 489
		-15 845	7 716	-4 279

KONSERNIN TASE

1 000 €	Liitetieto	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineettomat hyödykkeet	2	283 104	282 953	283 364
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2	514 639	547 655	531 077
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä		721 247	747 612	744 184
Myytävissä olevat rahoitusvarat		496	586	505
Lainat ja muut saamiset		385 740	325 136	385 962
Pitkäaikaiset varat yhteensä		1 905 226	1 903 942	1 945 092
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus		4 254	4 957	5 190
Myyntisaamiset ja muut saamiset		101 702	132 082	86 452
Rahavarat		137 602	49 108	43 857
Lyhytaikaiset varat yhteensä		243 558	186 147	135 499
Myytävissä olevat varat		5 972	15 405	8 845
Varat yhteensä		2 154 756	2 105 494	2 089 436
OMA PÄÄOMA				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma		65 293	64 108	65 293
Osakeanti		0	49 305	0
Ylikurssirahasto		216 822	220 292	216 822
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		326 683	281 045	328 869
Arvonmuutosrahasto		-1 399	453	-2 466
Kertyneet voittovarot		177 786	201 653	192 792
Yhteensä		785 185	816 856	801 310
Määräysvallattomien omistajien osuus		42 477	36 776	42 197
Oma pääoma yhteensä		827 662	853 632	843 507
VELAT				
Pitkäaikaiset velat				
Varaukset		4 454	3 848	4 491
Rahoitusvelat	3	1 107 836	1 001 781	1 040 611
Muut velat		4 373	2 069	2 993
Pitkäaikaiset velat yhteensä		1 116 663	1 007 698	1 048 095
Lyhytaikaiset velat				
Rahoitusvelat	3	145 500	195 722	140 126
Ostovelat ja muut velat		64 931	48 442	57 708
Lyhytaikaiset velat yhteensä		210 431	244 164	197 834
Velat liittyen myytävänä oleviin varoihin		0	0	0
Velat yhteensä		1 327 094	1 251 862	1 245 929
Oma pääoma ja velat yhteensä		2 154 756	2 105 494	2 089 436

TIIVISTETTY KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 €	1.1. - 30.6.2018	1.1. - 30.6.2017	1.1. - 31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta			
Voitto/tappio ennen veroja	-15 990	10 955	2 667
Oikaisut, yhteensä	49 739	14 392	42 563
Käyttöpääoman muutos	-4 273	-3 964	-447
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä	29 476	21 383	44 783
Rahoituskulut, netto	-5 620	-7 745	-12 490
Maksetut tuloverot	-4	35	36
Liiketoiminnan nettorahavirta	23 851	13 673	32 329
Investointien rahavirta			
Investoinnit	-3 086	-3 139	-6 458
Käyttöomaisuuden myyntituotot	319	8 403	6 738
Pitkäaikaisten saamisten ja myytävissä olevan rahoitusomaisuuden muutos	15	16 843	-41 274
Investointien rahavirta	-2 752	22 107	-40 994
Rahavirta ennen rahoituseriä	21 099	35 780	-8 665
Rahoituksen rahavirta			
Osakeannista saadut maksut	0	0	49 305
Omien osakkeiden lunastus ja mitätöinti	0	0	-296
Lainojen ja muiden rahoituserien nettomuutos	72 601	-25 402	-42 169
Osingonjako määräysvallattomille omistajille	0	-15 304	-15 304
Rahoituksen rahavirta	72 601	-40 706	-8 464
Rahavarojen muutos	93 700	-4 926	-17 129

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

1 000 €	Osake- pääoma	Osake- anti	Ylikurssi- rahasto	Arvonmuu- tosrahasto	Sijoitun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräysval- lattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	64 108	49 305	220 292	2 910	286 190	198 039	820 844	41 035	861 879
Laaja tulos									
Tilikauden voitto tai tappio						-1 531	-1 531	11 704	10 173
Muut laajan tuloksen erät									
Rahavirran suojaukset				-2 647			-2 647		-2 647
Myytävässä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset				190			190		190
Laaja tulos yhteensä	0	0	0	-2 457	0	-1 531	-3 988	11 704	7 716
Liiketoimet omistajien kanssa									
Siirto kertyneisiin voittovaroihin					-5 145	5 145	0		0
Määräysvallattomien omistajien jako-osuus purkautuneesta yhtiöstä ja myydystä yhtiöstä								-659	-659
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	0	-5 145	5 145	0	-659	-659
Osingonjako määräysvallattomille omistajille							0	-15 304	-15 304
Oma pääoma 30.6.2017	64 108	49 305	220 292	453	281 045	201 653	816 856	36 776	853 632
Oma pääoma 1.1.2017	64 108	49 305	220 292	2 910	286 190	198 039	820 844	41 035	861 879
Laaja tulos									
Tilikauden voitto tai tappio						-10 392	-10 392	11 489	1 097
Muut laajan tuloksen erät									
Rahavirran suojaukset				-5 368			-5 368		-5 368
Myytävässä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset				-8			-8		-8
Laaja tulos yhteensä	0	0	0	-5 376	0	-10 392	-15 768	11 489	-4 279
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osakeanti	1 481	-49 305			47 824		0		0
Siirto kertyneisiin voittovaroihin					-5 145	5 145	0		0
Määräysvallattomien omistajien jako-osuus purkautuneesta yhtiöstä ja myydystä yhtiöstä							0	4 977	4 977
Korjaus purkautuneen yhtiön aikaisempiin yritysjärjestelyihin			-3 470				-3 470		-3 470
Omien osakkeiden lunastus ja mitätöinti	-296						-296		-296
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	1 185	-49 305	-3 470	0	42 679	5 145	-3 766	4 977	1 211
Osingonjako määräysvallattomille omistajille							0	-15 304	-15 304
Oma pääoma 31.12.2017	65 293	0	216 822	-2 466	328 869	192 792	801 310	42 197	843 507
Oma pääoma 1.1.2018	65 293	0	216 822	-2 466	328 869	192 792	801 310	42 197	843 507
Laaja tulos									
Tilikauden voitto tai tappio						-17 192	-17 192	280	-16 912
Muut laajan tuloksen erät									
Rahavirran suojaukset				1 067			1 067		1 067
Laaja tulos yhteensä	0	0	0	1 067	0	-17 192	-16 125	280	-15 845
Liiketoimet omistajien kanssa									
Siirto kertyneisiin voittovaroihin					-2 186	2 186	0		0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0	0	0	0	-2 186	2 186	0	0	0
Oma pääoma 30.6.2018	65 293	0	216 822	-1 399	326 683	177 786	785 185	42 477	827 662

OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

Laadintaperiaatteet

Osavuositarkastus on laadittu kansainvälisten tilinpäätöstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Laatimisessa on noudatettu samoja laadintaperiaatteita kuin vuoden 2017 tilinpäätöksessä ja lisäksi vuonna 2018 käyttöön otettuja uusia IAS/IFRS -standardeja.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laadintaperiaatteiden soveltamisessa. Vaikka arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöksen laatimishetkellä, on mahdollista, että toteuma poikkeaa tilinpäätöksessä käytetyistä arvoista. Taulukoiden luvut ovat tarkkoja arvoja ja tästä johtuen yksittäisistä luvuista lasketut summat saattavat poiketa esitetyistä summista.

1 LIIKEVAIHTO

1 000 €	1-6/2018	1-6/2017	2017
Tuotetun sähkön myynti	157 781	150 427	293 484
Tuotetun lämmön myynti	75 331	70 909	132 635
Ostetun sähkön myynti	17 759	8 662	19 482
Muu myynti	3 886	3 963	8 002
Yhteensä	254 757	233 961	453 603

Sähkön toimitus osakkaille (GWh)			
Tuotettu sähkö	5 876	5 510	11 397
Tuotettu lämpö	2 562	2 427	3 960
Ostettu sähkö	342	283	533

2 AINEETOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOS

1 000 €	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Kirjanpitoarvo kauden alussa	814 441	848 366	848 366
Poistot ja arvonalentumiset	-19 601	-19 624	-39 484
Poistot ja arvonalentumiset, lopetetut toiminnot	-181	-272	-362
Lisäykset	3 851	3 312	7 217
Vähennykset	-767	-1 174	-1 296
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	797 743	830 608	814 441

3 KOROLLISET NETTOVELAT JA LIKVIDITEETTI

1 000 €	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Lyhytaikaiset korolliset velat	145 500	195 722	140 126
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 107 836	1 001 781	1 040 611
Korolliset velat			
Rahavarat	137 602	49 108	43 857
Korollinen nettovelka	1 115 734	1 148 395	1 136 880

Likviditeetti, käyttämättömät sitovat luottolimiitit ja velkaohjelmat	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Rahavarat	137 602	49 108	43 857
Käyttämättömät sitovat luottolimiitit	300 000	370 000	370 000
Yhteensä	437 602	419 108	413 857
Lisäksi:			
Käyttämätön osa yritystodistusohjelmasta	220 000	190 000	190 000

4 RAHOITUSINSTRUMENTIT

Konsernin riskienhallinnan periaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia kauden aikana. Riskienhallinnan tavoitteet ja periaatteet ovat yhdenmukaisia vuoden 2017 konsernitiilinpäätöksessä esitettyjen tietojen kanssa.

	30.6.2018		30.6.2017		31.12.2017	
1 000 €	Käypä arvo, netto	Nimellis-arvo	Käypä arvo, netto	Nimellis-arvo	Käypä arvo, netto	Nimellis-arvo
Koronvaihotosopimukset, ilman suojauslaskentaa	-4 511	262 000	-2 438	277 000	-3 001	272 000

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin sekä käyvän arvon hierarkia 30.6.2018

1 000 €	Käypä arvo tulosvaikutteisesti	Jaksotettu hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Taso 2	Taso 3
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Myytavissä olevat sijoitukset	496		496	496		496
Lainasaamiset		348 921	348 921	348 921		
Muut saamiset		36 819	36 819	36 819		
	496	385 740	386 236	386 236		
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Rahavarat		137 602	137 602	137 602		
Lainasaamiset		258	258	0		
Myyntisaamiset ja muut saamiset		62 160	62 160	62 160		
Siirtosaamiset		39 284	39 284	39 284		
Johdannaissopimukset	0		0	0		
	0	239 304	239 304	239 046		
Yhteensä	496	625 044	625 540	625 282		
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Lainat yhteisyrityksiltä		195 859	195 859	195 859		
Lainat		761 186	761 186	761 186		
Vakuudelliset rahoitusvelat		150 790	150 790	150 790		
Johdannaissopimukset	4 373		4 373	4 373	4 373	
	4 373	1 107 836	1 112 209	1 112 209		
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Lainat ja yritystodistukset		87 014	87 014	87 014		
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat		64 793	64 793	64 793		
Vakuudelliset rahoitusvelat		58 486	58 486	58 486		
Johdannaissopimukset	138		138	138		138
	138	210 293	210 431	210 431		
Yhteensä	4 511	1 318 129	1 322 640	1 322 640		

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit luokitellaan tasoihin käyvän arvon määrittämiseen käytettävien arvostusmenetelmien syöttötietojen perusteella:

Taso 1: syöttötiedot ovat täysin samanlaisille varoille ja veloille toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja

Taso 2: syöttötiedot ovat muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja, jotka ovat havainnoitavissa varoille tai veloille joko suoraan tai epäsuorasti

Taso 3: varoja tai velkoja koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei todettavissa olevat syöttötiedot)

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot eivät poikkea merkittävästi niiden kirjanpitoarvosta.

5 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat, 1 000 €

Lähipiirin kanssa toteutuneet liiketapahtumat ovat Pohjolan Voiman normaaliin liiketoimintaan kuuluvia tapahtumia.

	30.6.2018			
	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuus- ja yhteisyritykset	6 489	125 886	413 148	228 081
UPM-Kymmene -konsernin yhtiöt	99 977	34 890	17 468	8 638
	30.6.2017			
	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuus- ja yhteisyritykset	2 830	112 501	349 887	218 330
UPM-Kymmene -konsernin yhtiöt	92 793	35 742	17 075	6 801
	31.12.2017			
	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuus- ja yhteisyritykset	3 378	224 743	411 191	221 868
UPM-Kymmene -konsernin yhtiöt	181 026	65 480	18 036	9 847

6 EHDOLLISET VELAT JA VARAT SEKÄ HANKINTASITOUKSET

1 000 €	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Omien velkojen vakuudeksi			
Pantatut talletukset	70	90	90
Muut vastuut	202 198	204 988	203 881
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta			
Takaukset	33	35	35
Ydinenergialain mukainen takaus	77 227	106 494	106 494
Yhteensä	279 528	311 607	310 500

Ydinenergialain mukainen takaus

Suomen ydinenergialain mukaan Pohjolan Voima Oyj:n 58,47 % omistamalla yhteisyrityksellä, Teollisuuden Voima Oyj:llä, on velvoite varautua olemassa olevien ydinjätteiden, mukaan lukien ydinvoimalaitosten käytöstäpoisto, hoitamisen tuleviin kustannuksiin keräämällä varoja Valtion ydinjätehuoltorahastoon.

Ydinenergialain mukaisesti määräytyvästä vastuunmäärästä päättää valvontaviranomainen (Työ- ja elinkeinoministeriö, TEM). Ydinjätehuoltovastuuseen liittyvät Teollisuuden Voima Oyj:n osakkaiden antamat omavelkaiset takaukset kattavat ydinjätehuoltovastuun kattamattoman osuuden lisäksi vastuun ydinjätehuollon mahdollisista ennalta arvaamattomista menoista ydinenergialain mukaisesti. Pohjolan Voiman antama omavelkainen takaus on 77,2 (30.6.2017: 106,5; 31.12.2017: 106,5) miljoonaa euroa.

INVESTOINTISITOUKSET

YHTEISYRITYKSET

Pohjolan Voima Oyj on sitoutunut Teollisuuden Voiman OL3 EPR-ydinvoimalaitosyksikön investointiin 432,0 miljoonan euron sijoituksella vuosina 2004 - 2018 ja 108,0 miljoonan euron osakaslainalla, ja enintään 451,4 miljoonan euron lisäosakaslainalla. 30.6.2018 mennessä Pohjolan Voima Oyj on suorittanut sitoumuksistaan 780,6 (30.6.2017: 720,6; 31.12.2017: 780,6) miljoonaa euroa. Sijoitukset perustuvat OL3 EPR:n rahoitussuunnitelmaan, jonka mukaan investoinnin edellyttämää omaa pääomaa kerrytetään projektin etenemisen mukaisesti.

MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni on vuokrannut Helsingin, Harjavallan, Nokian ja Oulun toimistotilat. Vuokrasopimus päättyy Helsingissä 2022. Muut vuokrasopimukset ovat voimassa toistaiseksi. Sopimuksiin sisältyy mahdollisuus jatkaa vuokra-aikaa alkuperäisen päättymispäivän jälkeen.

1 000 €	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Yhden vuoden kuluessa	591	643	649
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	1 679	2 209	1 955
Viittä vuotta pidemmän ajan kuluttua	92	3	95
Yhteensä	2 362	2 855	2 699